

Maksa,

Zelgawā fawemot:
par gabu . . 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gabu. 1 . . 20 .
par 1/4 gabu. — . . 60 .
Par adreses pārņemam
jamakā 10 kap.

Latwēschu Amises.

Maksa,

pa pasta pefubiot:
par gabu . . 3 rub. — kap.
par 1/2 gabu. 1 . . 60 .
par 1/4 gabu. — . . 90 .
Uf ahrsemem 4 rub. 60 kap.,
2 rub. 30 kap., 1 rub. 20 kap.

Snahk diwreil nedelā.

Redakzija un ekspedizija:
Zelgawā, Kāngiberu eelā № 14.

84. gada-gahjums.

Sludinājumi maksa:
par sīku rakstu rindām 8 kap., preefšpufē 20 kap.

Latwēschu pagastu eerehdnu šapulze Rīgā.

Uf 19. un 20. novembri š. g. bij Rōkneses pagasta rakšwēdis Krodērs ufaizinais uf kongresu no wifas Latwijas pagastu wezasos, to wezasos palihgus, un pagastu šchwerus. lai apspreestu pagastu pašchwaldibas leetas. Rā Rīgas laikalstā fino, uf kongresu bijušchi eeradufšees ap 1000 dalibneeku. Rīgas polizija un Widsemes gubernators leegufšees šapulzei dot atkauju, usdodami par eemeļu to, ka šapulzei efot kongresa raksturs un ka kongreseem atkauja isprasoma no eefšleetu ministra. Taischu pagasta delegati nolehmušchi aisleegumu neewehtrot un kongresu noturet tā primatu šapulzi. Par šapulzes wadonecm eewehtlei: Krodērs (no Widsemes), Brigādērs (no Kuršemes) un J. Afars (no Rīgas).

Ufšahbita šchahda beenas šahrtiba: 1) Atteezibas uf tagadejo politisko šahwollu; 2) Lihbschhinejā pašchwaldiba un winas truhkumi; 3) Nahkofā pašchw. iba; 4) Pahrejas laiks.

Pirno beenas šahrtibas punktu isiršajufchi uf to wifšh-lalo woirakt runataji. Weidšot peenemta šchahda resoluzija: „Tā ka lihbschhinejā birakratiskā waldiba pehž 17. okt. manifesta jo projom titai apspreech tautas teefibas, ufšurot pašiprinatu apšarhšibu un kara šahwollu, aisleef šapulzes, šchauj un arefē meerigus zilwekus, ufšura Wahžu muišchneezibas waru, pretojās weetejās bhšwēs atjaunoschanai un ar latru beenu rihšojās wamahzigali, — šapulzeiufšees Latwēschu pašchwaldibas eefšahšchu aifšahwji atfihst, ka no tagodejās waldibas nēwar gaidit nekahbu politiskās bhšwēbas eewešchānu un ka Latwēschu semneekēm jaatjauno šawa pašchwaldiba pašchēm ar šawu spēhlu, ejot rofu rolās ar Kreemu rewoluzionaro tautu un jazihndās par walšis šatweršmes šapulzes šanahšchānu.“

Šihmejotees uf otru punktu, peenemta šelofcha resoluzija: „Eewehtrojot to, ka lihbschhinejās pagastu walbes un teefas ir eewehtleas titai no weenas eefšhwoitaju došas, un tapehž nēwar aifšahwet wifu eefšhwoitaju wajabšibas; otršahrt tapehž, ka lihbschhijam tās ir bijušchās aļš špaidu eerozis patwaldbibas rofās, daubššahrt tapat demoralisetas, tā patwaldbiba, un nēbauda eefšhwoitaju ufšizību tā pagastam atbildigi eerehdni — tad šapulzeiufšees Latwēschu pašchwaldibas eefšahšchu aifšahwji atfihst, ka lihbschhinejās pagasta walbes nāw spēhšigās isjihnit tagadejo žihnu pret birokratisko waldibu un nobibinat atjaunotu bhšhwi, šapehž beš šawefchānās wežās eefšahdes atžekamas un wīnu weetā janobibina jauna pašchwaldiba uf šingri demokratiskeem pamateem.“

Trešchajā punktā pehž garām pahrrunām furas weetām iswehtufchās par teoretisku širihbu, peenemta šchahda resoluzija: „Kreewijā janobibina demokratiska waldiba ar plaščām weetejām pašchwaldibām, ar pašchnolemšchānās teefibām latrai tautibai šawu kulturelo wajabšibu apmeerinaschānā, neatbalotees weetejām pašchwaldibām no walšis; lai to isweštu, ir wajabšiga tu hliteja šatweršmes šapulzes šafaulšchāna. Eewehtrojot to, ka latrai tautibai, un tamlihšigi ari Latwēschēm, ir beš wispahrejam wajabšibām ari šawas ihpatnejas kulturas wajabšibas (waloba, mahšļa un t. t.), tad Latwēschu pagastu pašchwaldibas aifšahwju kongresu ir pahrlēezinats, ka pee weetejās pašchwaldibas nobibinaschānās daris eefšpaidu ari šchis kulturelās wajabšibas un tapehž šatra tautiba, un tamlihšigi ari Latwēschji, šameenofees pehž eefšehjas weenā pašchwaldibas weenibā.“

Jo plaščji runats par pahrejas laifmetu, bet laifa truhkuma beš, tā ari aif šistemas truhkuma pee debatēm, daubš šas palizis ari nenofšahdrots. Resoluzija aštrumā peenemta šchahda:

„Latwēschu pašchwaldibas aifšahwju šapulze atfihst, ka šatra pagastā, kur tas wehl nāw notizis, šafafauz pilnas pagastu šapulzes, peedalotees wifēem pilngadigeem (šau no 20. gada šahlot) pagasta eefšhwoitajiem, kuri pagastā nobarbojās, tā wifšreefšchēm, tā seeweetēm. Pilnām šapulžēm: 1) jaleef preefšchā lihbschhinejām pagasta waldēm waldēm atteiktees, un ja winas to nēdara, jaatzek; 2) pehž tam šchim šapulžēm jaeewehl pagasta rihzibas komiteja, furas loželku škaitu, wifšmaf peegi, noteiž pilna šapulze. šamehtrā ar pagasta eefšhwoitaju škaitu; 3) pilna šapulze pahrwehl pagasta teefu, kurai usdod špreest pehž labafās širdsapjinas, neturotees pehž wezeem lihumeem un administrāzijas pawehlēem; 4) pilna šapulze usdod ispiļdamus noteikumus šabeedribai un instrūzijas, tā rihšotees pagasta komitejai un pagasta teefai; 5) nahšloma pilna šapulze war rihzibas komiteju un teefu pahrwehlet; 6) eewehtlet delegatus wifšpahrigai Latwēschu pašchwaldibas delegatu šapulzei.

Rihzibas komiteja: 1) nēbhrihst šahwet nekahdā šafarā ar waldibu un tās eerehdneem (tā ari ar wešdam pagasta waldēm), nēbhrihst ispiļdit tās paweh-

les, ihpafchi šihmejotees uf šalbatu. šafaku, dragunu un polizijas eerehdnu wešchānu un ufšurechānu; 2) neaifšhst wafes; 3) šanem no bijušchās pagasta walbes pagasta naudas un ihpafchumus (bijušchām pagasta waldēm jaleef preefšchā wifšbhrihš-lā laitā isnemt šawus kapitalus no bankām, ihpafchi no Wahžu bankām); 4) isdala pagasta nodokļus pehž eefšhwoitaju eenahtumeem un eewahž tos; 5) algo školotajus un rakšwēdi, tā ari komitejas loželkus; 6) apgahdā nabagus; 7) ufšrauga školu, furā jaeeweht mohzibas pehž jaundās programās; 8) ruhpejās, lai weetejee mešchi neitktu ispošit, isžiršit no muišchneekēm; 9) gahdā, lai frogi, monopola bodes, brušhchi un degwihna dešfinatamas, kuru šehgšchānu pilnas šapulzes nolehmušchās, teefchām titu aifšehgiti, pee kam pašchwaldibas aifšahwju šapulze aifšhst, ka wifš laufu frogi beš šawefchānās šehšhjami un peelaufjami titai ar ikreifeju pagastu pilnu šapulšchū špreedumu; 10) rihzibas komitejai jagahdā par to, ka šalpu šahwollis muišchās un semneeku mahšēs titu ufšebots, pee kam muišchneeki un šaimneeki ispiļditu wifas šalpu dibinatās prasibas; 11) ja muišchneeki atlaifst šalpus un atšahju muišchās neapštrahdatas, tad šalpeem ir jaeenem tahdu muišchū seme, tā jaapštrahdā un japharwalda, pee kam rihzibas komitejai šchee zenteeni japhabšļa, šawada un jagahdā par šehšlu; 12) ja administrāzija ufbruht pagasta eefšhwoitajiem, peem. tos arefē, tad rihzibas komitejai ir rofu rolās ar wifu pagasta šabeedribu tahdi ufšrukumi jaatraidā un arefētee jaatfwabina; 13) šamehr muišchās nepeedalās pee pagastu nahšām un nodokļeem, tā ka nodokli šamafā titai semneekēm, tad nēmafāt muišchneekēm rentes, nēš žitus nodokļus, tā: riteršchafies, dešetinu un šredites naudas, šasnizos nodewas, šeezinus u. a.; neaifšhst muišchneeku šahrtas preefšchrozibas, tā: šwejas un medibu teefibas; rentes šakari šarp semneekēm un šaimneekēm wahrišojami ar rihzibas komitejas wibutajibu; 14) rihzibas komitejai jagahdā par pagasta pašchajšardšibu, it ihpafchi pret administrāziju un hušiganēem (šagleem, laupitajiem u. t. t.), tapehž wifšām rihzibas komitejam jāšahžjās šafarā ne ween šawā šarpā, bet ari ar pašchwaldibas aifšahwju šapulze eewehtleto žentralbiroju Rīgā. Šchi biroja usdewums ir šafinatees ar pagastu rihzibas komitejam, šelot semneeku lušibai Kreewijā un, ja atfihst par wajabšigu, šahštees šafarā ar Kreemu semneeku šameenibu, tā ari isštrahdat šihšali rihzibas programu pagastu pašchwaldibai, gahdat par tautas aifšardšibas lihbschheem un šafault wajabšibas bhšhbi pagastu delegatu šapulzes; 15) rihzibas komitejas ir titai pagaidu eefšahdes, kuru mehžis apmeerinat pagastu wifšheidšamafās wajabšibas, lihbschh tam laifkam, šamehr šanahšs Kreewijas walšis šatweršmes šapulze. Kad tas buhs šafneegis, — žentralbirojs šafauts Rīgā Latwēschu pagastu šatweršmes šapulzi, kura isštrahdās galigu pašchwaldibas projektū un isšchērs šemes žoutajumu, šafšand ar šalpu šchēras pateesām wajabšibām. Pehž tam iswehšs weetejās pašchwaldibas eefšahšchu wehšchēnas uf peenemā projekta pamateem un rihzibas komitejas nobos wifas darischānās jauneewehtlētām eefšahdēm. Pilnām pagastu šapulžēm jateef šafaultām un rihzibas komitejam eewehtlētām wehlafais lihbschh 10. dežembrim.“

Rā no šchim resoluzijām redšams, tad pagastu delegatu šapulze, tapat tā školotaju kongresu, rihšojufes pilnigi šozialdemokratisklās partijas garā un rakšhjuš aifšahtu rewoluziju uf šawa šaroga. Šahšs liktenis muhšu šhimteni šagaida tuwafā nahšotnē, tad wifas šchis resoluzijas tuhšit raufšis eeweht bhšwē, ejot rofu rolās ar Kreemu rewoluzionaro tautu, nošahšjotees ašrupus wifēem lihumeem un pahrtražot wifus šafarus ar waldibu un tās eerehdneem, to nāw gruhtu parehšet, ja patura wehtrā, ka tagadejā waldiba tātchū nēlafšees tā it weenlahrščji pee malas nobihšhitees.

Par pasta un telegrafu streiku.

furfch tagad jau ilgst wairat tā nēdeku, peenahšchās tagad šchahdas šinas: 18. novembri nonahža Peterburgā no Maššawas kongresa iswehletā deputāzija, bet neitka peenemta no Wites. Wīnus peenēhna polizijas departamenta direktors Wuitšchš, furšč teem paššahdroja, ka Witte ufšatot pasta un telegrafa eerehdnu peeweenošchānos pee šameenibas par pretilikumigu. Wīneem efot jaeefneehš šawi prašhjami šameem teefchajiem preefšchneekēm. Deputati atteiža, ka wīnu usdewums beidšees un ka tee atbildēšot Wittem preef. Wuitšchš wehl nolahšļa telegramas no šinantschū ministrijas agenteem, ka Wahžijā un Auštro-Ungarijā eerehdni warot titai tad peeweenošchānām šameenibām un beedribām, ja tām neefot waldibai naidigs rakšsturs. Anglijā warot gan peedalitees pee politiskām šameenibām, bet šomehr nēcekor no eerehdnu pušes žesta aifšahta politiska propaganda un štreiki. — Kongresu isšaidis ufšaufumu,

turā wifa waina par tagadejā pasta-telegrafu štreika isšehšchānos teel ufšrauta waldibai, eefšchleetu ministra Durnowo šersonā. Ari grahšam Witem pefšolītā atbilde jau parahbijufes galmas pilheštas laifrakšhšs. Wifšpirnā šahrtā tur teifš, ka pasta un telegrafa eerehdnu delegatu atraidischānu wīni ufškatot tā nijnajumu pret wifu pasta-telegrafa leetu. Delegateem žaur Wuitšchū nodotā Wites atbilde peerahdot, ka wifšch efot weenis prahtis ar eefšchleetu ministri un ufšemotees atbildibu par štreika šelām. Šahšlak wehl šožits, ka štreiks tiks turpinats, lihbschh nebuhs ispiļditas šchahšbos prasibas. 1) Wifu to nolikumu atžehšchāna, kuras waldiba isdewufe, lai isšahutu telegrafa- pasta eerehdnu šameenibu un kongresu. 2) Reifšleotot wairš nēlahšbus špaidu lihbschhekus pret atšewišchēem šameenibas loželkeem un ufšaut atpafal šawās weetās wifus beedrus, šas atlaifst behl wīnu peederibas pee šameenibas. Ari Šomijas telegrafa eezirtna eerehdni peeweenošchēes štreikam. Uf šahda mihtina 19. novembri nolēmis štreiku turpinat lihbschh pehšejam. Šahšlak wehl ita nolēmis, 20. nēfanem algas un dibinat štreika kapitalu; preefšch wifšwairat truhšumā eefšchēm tika šawahšti 100 rubli. Štrahdneeku deputatu šapulze atwehlejuše preefšch štreikotajiem 4000 rbl. 20. novembri šahwollis bij wehl negrošijees. Štreikam peeweenošchēes ari Peterburgas-Maššawas telefona eerehdni. Walšis šahrtibas partijas greešchās pee štreikotajiem ar ufšaufumu, lai mitejotees štreikot, jo tagad neefot laiks darit šaudejumus jau tā gruhtu peemelšetajai walšij. Šabeedriba šinot eerehdnu gruhtu šahwollis un šewišchki walšis šahrtibas partija pušlešchotees pazelt wīnu šahwollu, bet šchi šabeedriba ari nēšad wīneem nepeedofšot, ja štreikotaji palifšchot šuhrgalwigi pee šawām eedomām un nobarishchot šabeedribai nēpanēšamus šaudejumus. — Rā bhšchāms, tad štreikofšohēe pasta un telegrafa eerehdni tikšchot wehl pehšejo reifš ufšajinat lihbschh 25. novembri, pulst. 10 no rihšā, šahštees pee darba. Šas lihbschh tam laifkam nēcekorufšchēes — itšchot pffh. it preefšch pušbeenas atlaifšs. Maššawas pasta-telegrafu eerehdnu šameenibas žentralbirojs isšahta wifā walšij šchahdu telegramu: „Wifš prašhjami tiks ispiļditi; turpinat štreiku! Šfat pašahwigi! Žižat panahšlumam! Žeribas ir leelas! Witte ir ar wifu weenis prahtis. Durnowo negrib to atfihst. Šuratees lihbschh muhšu turpmofam pašinofumam!“ Waj šchi šina dibinata, waj titai diplomatisks manēwis, to wehl nēwar noteikt. Rā „Šlowo“ šino, tad uf preešs wifšwalbes ufšajinajumu peeteilufchās apm. 2000 primatšpersonas, šas 21. novembri gandrihš preefšch 4 beendām šchērojušchās pasta. No 22. nōmembra šahšlot, tikšchot pasta isšefais no gorodowošēem un dworņikeem. Rā „Rīg. Rundšch.“ šafās bhšchējuše, tad efot šinama žeriba, žaur abpušēju peelahšchānos uf jaunufšahšchāna projekta pamata jau šchis nēdekas beigās nōdeigt štreiku. Pehž šchi projektā tikšchot atlaifst wifš pasta eerehdni un tad atfal peenemti deenešā tā bhšhwprahtigi šalpotaji (вольно наемные). Rā bhšhwprahtigeem šalpotajiem teem buhšchot beedrošchānās teefibas. Weš tam wehl efot nobomats špert wešelu rindu daršchadu šoku preefšch eerehdnu materiālā šahwollā eefšehšjami bhšhšas ufšabofchānas. Šarp žitu tikšchot apmeerinoschā šahrtā isšchēirts pee šchi isšihgšchānas weida šarešchigitais penšijas žautajums.

No ahrsemem.

Šeelwalšhju eefšahšchānās. Ašchēmju walšis, tā „Pet. Waj.“ šorespondents rakšļa, šabeedrojušchās, lai isdaritu špaibus uf Kreemu waldibu. Par to wifšch pats šersonigi pahrlēezināšees, apšraufšams wehšhneezibas un šuhšmis Peterburgā. Šarundās ar diplomateem, jauneem un wezeem, dabujis eefšpaibu, ka „šeelwalšhju šonžerts“ no jauna nodomājis ufšahštees šarptautifšās bhšhšwes arenā. Ufšahšchānās preefšchmets buhs wifšs pamatā: šatrinatā Kreewija. Wifšpirms nobomati titai morališkā špaidi. Tā ka ašrwalšis war darit eefšpaibu titai uf Kreemu waldibu, bet ne uf pašchū tautu, tad wīnas šperšchot šofus, lai preefšchū Kreemu waldibu šahštees pee aštru un pareifšu reformu eewešchānas. Wifš eefšlata, ka weenigi tahdā šahrtā glahšjama Kreewija un atdabujams politiskais lihbschhwars Širopā un Afijā. Wahžu walšis šafimā par šefidentu ar leelu balšu wairumu eewehtlets lihbschhinejais — grahšs Walleštrems. Pirmafās diwi šehdēs šozialdemokrati un bhšhwprahtigees šparigi ufšbrufšchi waldibai un šewiškā šemšopibas ministrim Bobbjelštim behl gošas šadahrbšinaschānas žaur augšām muišām un pahšmehrigeem weterināreem aifšardšibas lihbschheem, šas šawē galas eewešchānu. Pirmafā šehdē Bobbjelštis tā nošahštees, ka šefidentam wajabšejis pat wīnu apšault. Ažtarefšchi wīnu šchidigi aifšahwejušchi.

No Franžijas. Šepatifšams atgadifšums nule notizis Franšchū tautas weeneeku namā, kur šahšs tautas weeneeks apwainofšchās wahrdās šehmees pahrrunat tagadejo „Irifšh“

